

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

Слесар Тетяна

к.е.н., доцент

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБЛІКУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Процес економічної інтеграції потребував уніфікації фінансової інформації на світовому рівні, але через неузгодженість облікових стандартів різних країн досягнення цієї мети було неможливим. Для розробки та постійного удосконалення єдиних стандартів бухгалтерського обліку у світовому масштабі був створений Комітет з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (КМСБО), завданням якого була трансформація та гармонізація обліку.

В 2000-му році Україна приєдналась до країн, які на основі Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО), а пізніше Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), створювали свої національні Положення стандарти бухгалтерського обліку (П(С)БО). Дослідженням різносторонніх аспектів даної проблеми присвячені праці Бутинця Ф.Ф., Голова С.Ф., Дем'яненко М.Я., Жука В.М., Кірейцева Г.Г., Мосаковського В.Б., Пархоменка В.М., Пушкаря М.С., Саблука П.Т., Сопка В.В. та ряду інших науковців. Але окремі зміни, внесені в порядок ведення бухгалтерського обліку України і, зокрема, обліку в аграрному секторі, з впровадженням міжнародних стандартів потребували зміни існуючої методики та подальшого її розвитку.

Напрямки розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі мають певні нюанси, викликані також і технологічними особливостями даної галузі.

До проблемних питань бухгалтерського обліку в аграрному секторі в першу чергу варто віднести методологію калькулювання собівартості продукції на сільськогосподарських підприємствах.

В Україні існувала чітка послідовність визначення собівартості продукції, яка передбачала поетапний розподіл за об'єктами планування та обліку: витрат на утримання основних засобів, допоміжних та підсобних промислових виробництв, зрошення та осушення, загальнопромислових та інших витрат. Такий підхід дозволяв сформувати загальну суму виробничих витрат в розрізі об'єктів планування та обліку і за апробованою методикою обчислювати собі-вартість продукції рослинництва та тваринництва. Крім того передбачалось визначення повної собівартості, що давало змогу по кожному виду продукції простежувати фінансові результати та відображувати їх в обліку. Дана

мето-дика обчислення собівартості в повній мірі задовольняла потреби фінансового обліку та звітності.

З переходом українських підприємств на ведення обліку за міжнародними стандартами замість повної собівартості сільськогосподарської продукції пропонується визначати та відображувати в фінансовому обліку лише виробничу собівартість. При визначенні фінансового результату в розрізі сільськогосподарської продукції діюча методика приводить до певної умовності, що спотворює достовірність отриманої інформації.

Слід зауважити, що діюча на даний момент методика ведення обліку витрат та обчислення собівартості продукції сільськогосподарських підприємств не в повній мірі задовольняє потреби фінансового обліку та в значній мірі не відповідає потребам сучасного управлінського обліку. Неможливість прослідкувати поведінку постійних та змінних витрат унеможливорює розробку моделі поведінки витрат [1, с.31-41].

Інформація з управлінського обліку формується на кожному підприємстві в залежності від потреб керівника, тому вона абсолютно індивідуальна. Але для дієвого управління витратами кожне підприємство має дослідити однорідний комплекс проблемних питань щодо закономірностей поведінки витрат, їх формування за центрами відповідальності та об'єктами виробництва, контролю й аналізу рівня витрат [5, с. 130-138].

Сезонність та значна залежність сільськогосподарського виробництва від погодних умов підтверджує унікальність даної галузі, яка вимагає особливого підходу при виборі організаційно-управлінських засобів мінімізації витрат та пошуку і кардинального покращення виробничих процесів, зумовлюючих домінуючий вплив на рівень витрат виробництва продукції рослинництва і тваринництва. Враховуючи кризовий стан сільськогосподарського виробництва, доцільно запроваджувати кращі зарубіжні методики, спрямовані на поступове і безперервне вдосконалення системи управління витратами.

Подальше наближення української облікової системи до міжнародних стандартів призводить до значної трансформації обліку в аграрному секторі. З прийняттям ряду нормативних документів, що стосуються поняття «біологічні активи» виникло багато проблемних питань, потребуючих глибоких досліджень та матеріальних затрат. Ці проблемні питання, як справедливо відмічає професор Л.К. Сук виникли, не дивлячись на запропонований порядок обліку в сільському господарстві новий для України і не має широкого застосування в світовій практиці. З'явилося коло невирішених методологічних і практичних питань, пов'язаних з веденням обліку біологічних активів [4, с.128].

В наукових працях [2, с. 34-42] висвітлюються питання особливостей

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

обліку біологічних активів, формування доходів і витрат, визначення фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах, але незважаючи на наукові та практичні дослідження кількість проблемних питань, які потребують детального вивчення й опрацювання не зменшується.

Також в науковому середовищі викликають дискусії окремі положення П(С)БО 30 «Біологічні активи» [3, с. 103-106]. Класифікація біологічних активів для цілей бухгалтерського обліку передбачає їх поділ на довгострокові біологічні активи рослинництва і тваринництва та на незрілі довгострокові біологічні активи, що на нашу думку, ускладнює процес обліку та призводить до зайвих затрат.

Особливої уваги потребує визначення оцінки біологічних активів. Діюча нормативно-законодавча база передбачає оцінку за справедливою чи первісною вартістю. Але в умовах формування українського ринку встановити обґрунтовану «справедливу» вартість практично неможливо. Тому оцінка за «справедливою» вартістю не відображає реальної вартості біологічних активів і не відповідає принципу достовірності. Термін «справедлива вартість» викликає певні непорозуміння, а оцінка за «справедливою вартістю», на нашу думку, не може бути прийнята за основу.

Значна кількість проблемних питань викликаних трансформацією обліку до міжнародних стандартів потребує їх систематизації і пошуку шляхів розвитку бухгалтерського обліку з врахуванням особливостей аграрного сектора України.

Тому доцільно на галузевому рівні з'ясувати накопичені проблемні питання, а на державному рівні сформувати парадигму і підготувати нормативно-правові акти з розвитку вітчизняного бухгалтерського обліку та узагальнити їх у вигляді концепції розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки.

Список використаних джерел

1. Добровський В. М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С. Управлінський облік: Навч. посіб. / За ред. В.М. Добровського. – К.: КНЕУ, 2005. – 278 с.
2. Жук В. М. Нові методологічні засади обліку сільськогосподарської діяльності та проблеми практичного застосування П(С)БО 30 «Біологічні активи» / В. М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2006. - №6. – С. 34-42.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» // Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 // Все про бухгалтерський облік. – 2007. - №18. – С. 103-106.
4. Сук Л.К. Облік біологічних активів / Л.К. Сук, П.Л. Сук // Облік і фінанси АПК. - 2006. - № 9-10. - С. 128-134.

Б. Управління витратами: Навч. посіб. / М.Г. Грещак, В.М. Гордієнко, О.С. Коцюба та ін. ; За заг. ред. М.Г. Грещака. – К.: КНЕУ, – 2008. – 264 с

Слободян Наталія

к.е.н., доцент,

Стефашина Олена

магістрант

Національний університет харчових технологій

м. Київ

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

На сьогодні одним з найбільш складних і суперечливих питань обліку є облік кредиторської заборгованості, що пов'язано з існуванням проблеми неплатежів.

Аналіз наукової літератури свідчить, що питання, щодо удосконалення організації обліку, аналізу та аудиту кредиторської заборгованості підприємства – пріоритетний напрямок багатьох традиційних досліджень таких науковців як Атамас П.Й. [1], Біляк М.Д, Голова С.Ф. [2], Ткаченко Н.М., Сурніної К.С. [4], Свірко С.В. [3].

Незважаючи на величезний внесок науковців, низка нерозв'язаних облікових проблем залишається, а саме: низький рівень автоматизації даної ділянки обліку, відсутність внутрішнього аудиту, методичних рекомендацій з удосконалення бухгалтерського обліку простроченої та безнадійної заборгованості, відсутність внутрішніх форм звітності, необхідних для управління. Досі залишається відкритим питання щодо відображення простроченої кредиторської заборгованості за коштами загального фонду.

Зобов'язання виникають через існуючі обов'язки підприємства щодо передачі певних активів чи надання послуг іншому підприємству в майбутньому. Як правило, підприємство має кілька видів зобов'язань і значну кількість кредиторів. Отже, користувачам фінансової звітності необхідно мати можливість визначати величини і типи заборгованостей із фінансових звітів. Щоб задовольняти ці вимоги, кредиторська заборгованість повинна бути визначена та класифікована належним чином [2].

Суб'єкти господарювання на перший план висувають вирішення